

សម្ព័ន្ធកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត

The Electoral Reform Alliance (ERA)

អនុសាសន៍ ស្តីពី

ការរក្សាសិទ្ធិ និងសេរីភាពឡើងវិញនូវក្នុងសេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីស្នើសុំវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥

មានការសោកស្តាយពន់ពេកចំពោះរបៀបរបបនៃការពិភាក្សាពិគ្រោះយោបល់ និងការសម្រេចរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្តីស្នើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត និងសេចក្តីប្រាថ្នាសេចក្តីស្នើច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រដែលមិនអនុលោមទៅតាមគោលការណ៍នៃការចូលរួមដោយពេញលេញ និងដោយតម្លាភាព និងមានពេលវេលាខ្លីដើម្បីសិក្សា ស្វែងយល់ និងការផ្តល់យោបល់ពីភាគីពាក់ព័ន្ធការបោះឆ្នោត ។ ព្រឹត្តិការណ៍ថ្ងៃទី០៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥ គឺគ្រាន់តែជាកិច្ចប្រជុំដាក់បង្ហាញ ឬអាចអនុញ្ញាតឲ្យមានការសួរសំណួរ ដោយទុកពេលតែជាងមួយ (១) ម៉ោង ហើយម្នាក់អាចតាំងសំណួរ (៣) នាទី ដែលពុំអាចចាត់ទុកជាសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់នោះទេ។

ការរកឃើញដំបូងចំពោះសេចក្តីប្រាថ្នាសេចក្តីស្នើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ ដែលព្រមព្រៀងដោយគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិថា បញ្ញត្តិមួយចំនួនមានចំណុចអវិជ្ជមានខ្លាំង និងប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងការដកហូតសិទ្ធិ និងសេរីភាពរបស់សមាគម អង្គការសង្គមស៊ីវិល អ្នកសង្កេតការណ៍បោះឆ្នោត និងគណបក្សនយោបាយប្រកួតប្រជែងការបោះឆ្នោត ដែលចាត់ទុកថា ជាការផ្លាស់ប្តូរដ៏អាក្រក់ជាងបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ជាធរមានទៅទៀត។ បញ្ញត្តិចែងអំពីការដកហូត និងរឹតត្បិតសិទ្ធិ និងសេរីភាពនយោបាយរបស់សមាគម និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលដែលមិនរកកម្រៃនានា ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញ បែរជាមានបញ្ញត្តិមួយចំនួនបានចែងការពារ និងផ្តល់ភាពស្របច្បាប់ដល់សកម្មភាពលម្អៀងនយោបាយរបស់កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ នគរបាលជាតិ និងមន្ត្រីតុលាការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពយោសនាបោះឆ្នោត គាំទ្រ ឬប្រឆាំងនឹងគណបក្សដទៃទៅវិញ ដែលនេះវាបានផ្ទុយទាំងស្រុងពីគោលការណ៍នៃអព្យាក្រឹត្យភាព និងឯករាជ្យភាពរបស់មន្ត្រីតុលាការ និងកងកំលាំងប្រដាប់អាវុធទាំងនោះ។ បញ្ញត្តិខ្លះទៀតក៏បានបង្កើតការគំរាមកំហែងដល់ការចូលរួមរបស់អ្នកសង្កេតការណ៍បោះឆ្នោត ដែលជាអ្នកស្ម័គ្រចិត្ត និងក៏បង្កើតហានិភ័យដល់ការដកសិទ្ធិ និងលទ្ធផលរបស់គណបក្សនយោបាយចុះឈ្មោះប្រកួតប្រជែងការបោះឆ្នោត។ សេចក្តីស្នើច្បាប់ថ្មីនេះក៏បានរំលោភរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់គណបក្សទាំងពីរថា នឹងមានកំណែទម្រង់ឲ្យបាន «ល្អប្រសើរ»។ ខ្លឹមសារនៃសេចក្តីស្នើច្បាប់នេះនៅមិនទាន់អាចធានាដល់គោលការណ៍នៃការបោះឆ្នោតមួយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដោយសេរី ត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌ទេ។ ខាងក្រោមនេះជាអនុសាសន៍ និងមូលហេតុសំខាន់ៗដើម្បីរក្សាសិទ្ធិ និងសេរីភាពតាមនិយាមដែលមានបច្ចុប្បន្ន៖

១. ដើម្បីរក្សាសេរីភាព និងសិទ្ធិចូលរួមសកម្មក្នុងជីវភាពនយោបាយរបស់សមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល នៅក្នុងសម័យបោះឆ្នោត ដែលយ៉ាងហោចណាស់អាចរក្សាត្រឹមនិយាមនៃបញ្ញត្តិដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រជាធរមាន និងអនុលោមតាមស្មារតីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ជាច្បាប់កំពូលរបស់ជាតិ សេចក្តីស្នើច្បាប់ត្រូវ៖

អនុសាសន៍ស្នើថា៖ ដក ឬលុបចោលនូវបញ្ញត្តិនៃមាត្រា៨៤, ១៣៧, ១៤៨ ១៥៩ និង១៦០ នៃសេចក្តីព្រាងសេចក្តីស្នើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ លើបញ្ញត្តិដែលចែងអំពីការដាក់ទោសពិន័យទៅលើសិទ្ធិចូលរួមសកម្មក្នុងជីវភាពនយោបាយ និងសេរីភាពបញ្ចេញមតិរបស់សមាគម និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា។

មូលហេតុ៖ បញ្ញត្តិដែលស្នើដោយគណបក្សទាំងពីរនេះ បានរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥, ៣៦, ៤១, និងមាត្រា៤២ ពិសេសរំលោភសិទ្ធិចូលរួមសកម្មក្នុងជីវភាពនយោបាយ សេរីភាពខាងបញ្ចេញមតិ និងសិទ្ធិបង្កើតអង្គការ សមាគមមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។ លក្ខណៈនៃអង្គការសង្គមស៊ីវិលទាំងនោះគឺដូចគ្នាទៅនឹងស្ថាប័ននីតិបុគ្គលឯកជននានា ក៏ដូចជាស្ថាប័នប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយឯកជនផងដែរ ប៉ុន្តែអង្គការ សមាគមមិនមែនរដ្ឋាភិបាល គឺជាស្ថាប័នមិនរកប្រាក់កម្រៃ។ នៅក្នុងសម័យបោះឆ្នោត អង្គការ និងសមាគមដែលជាស្ថាប័នមិនរកប្រាក់កម្រៃទាំងនោះ គួរតែត្រូវបានលើកទឹកចិត្តដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិចូលរួមសកម្មក្នុងជីវភាពនយោបាយរបស់ខ្លួនដែលធានាដោយមាត្រា៣៥ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ មាត្រា ៨៤ នៃសេចក្តីព្រាងសេចក្តីស្នើវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រចែងថា «...អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឬសមាគមក្នុងស្រុក និងសមាគម ឬអង្គការអន្តរជាតិដែលបំពេញការងារក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មិនត្រូវធ្វើសកម្មភាពណាមួយ ទោះដោយផ្ទាល់ក្តី ឬដោយប្រយោលក្តី ដូចខាងក្រោម៖

- ផ្តួចផ្តើម ឬចូលរួមក្នុងការយោសនាបោះឆ្នោតរបស់គណបក្សនយោបាយណាមួយ...
- ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ឬធ្វើសកម្មភាពណាមួយក្នុងគោលបំណងគាំទ្រ ឬបង្ហាញភាពលម្អៀងទៅរក ឬប្រឆាំងនឹងគណបក្សនយោបាយណាមួយ ឬបេក្ខជនណាម្នាក់។ ការចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ការធ្វើសកម្មភាពគាំទ្រ ឬការបង្ហាញភាពលម្អៀងរួមមាន៖
 - ការស្ទង់មតិក្នុងគោលបំណងបម្រើឲ្យគណបក្សនយោបាយណាមួយ...
 - ការសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬផ្តល់បទសម្ភាសន៍ដល់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយក្នុងន័យគាំទ្រគណបក្សណាមួយ...
 - ការនិយាយដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ឬសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរក្នុងន័យប្រមាថមាក់ងាយគណបក្សនយោបាយណាមួយ...
 - ការដាក់តាំង ឬបិទផ្សាយរូបភាព ឬឯកសារផ្សេងៗ ភ្ជាប់នឹងយានយន្តរបស់អង្គការខ្លួន ឬនៅក្នុងបរិវេណនៃកន្លែងធ្វើការរបស់ខ្លួនដើម្បីគាំទ្រគណបក្សនយោបាយណាមួយ...
- ផ្តល់មធ្យោបាយជាថវិកា សម្ភារ បរិក្ខារ ធនធានមនុស្ស ឬមធ្យោបាយផ្សេងៗ ដើម្បីគាំទ្រគណបក្សនយោបាយណាមួយ...។ល។ និង។ល។

រាល់សកម្មភាពចូលរួមក្នុងជីវភាពនយោបាយខាងលើ បែរទៅជាបទល្មើស ដែលត្រូវទទួលទោសផាកពិន័យនៅមាត្រា១៥៩ និងមាត្រា១៤៨។ មាត្រា១៤៨ ចែងថា «ត្រូវផាកពិន័យជាប្រាក់ពី ១០លានរៀល ទៅ ២០លានរៀល ដោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ចំពោះអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឬសមាគមក្នុងស្រុក និង

អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឬសមាគមអន្តរជាតិដែលបំពេញការងារក្នុងដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបានធ្វើសកម្មភាពដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលបំពានលើបញ្ញត្តិនៃមាត្រា៨៤ នៃច្បាប់នេះ...»។

ការដាក់បញ្ចូលបញ្ញត្តិនេះ ប្រាកដណាស់ គឺបានបង្ហាញនូវការរើសអើងប្រឆាំងនឹងសមាគម អង្គការសង្គមស៊ីវិល ក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិចូលរួមសកម្មក្នុងជីវភាពនយោបាយ និងសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិនេះ។ តាមពិតអង្គការសមាគមមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនីមួយៗ មានលក្ខន្តិកៈ និងក្រុមសីលធម៌របស់ខ្លួន ហើយក៏បានសន្យាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ដូចជាក្រសួងមហាផ្ទៃជាដើមអំពីអព្យាក្រឹត្យភាពរួចទៅហើយ។ ដើម្បីរៀបរៀបរយ និងបរិកាសល្អក្នុងសម័យបោះឆ្នោត ឬរំលឹកបន្ថែមទៅលើអ្វីដែលអង្គការសង្គមស៊ីវិលទាំងនោះបានសន្យាក្នុងលក្ខន្តិកៈសេចក្តីក្រើនរំលឹក និងក្រុមសីលធម៌រៀបចំដោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត គឺជាវិធានការដ៏សមរម្យបំផុត។

ជាការពិតសមាគម ឬអង្គការសង្គមស៊ីវិលគ្រប់វិស័យមានតួនាទី និងការចូលរួមសកម្មក្នុងជីវភាពនយោបាយដើម្បីជំរុញក្នុងការបង្កើត និងការអនុវត្តគោលនយោបាយនៃគណបក្សនយោបាយ។ ឧទាហរណ៍ដូចជា អង្គការ និងសមាគមមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលជម្រុញ និងគាំទ្រស្ត្រី ឬយុវជនជាបេក្ខជនឈរឈ្មោះបោះឆ្នោត ហើយបញ្ចុះបញ្ចូលឲ្យអ្នកបោះឆ្នោត ឬសមាជិករបស់ខ្លួនឲ្យជ្រើសរើសបេក្ខជន ឬគណបក្សណាមួយដែលខ្លួនពេញចិត្ត ហើយមានគោលនយោបាយត្រូវគ្នាទៅនឹងតម្រូវការរបស់ខ្លួន។ វាគ្មានហេតុផលសមរម្យទាល់តែសោះ ដែលច្បាប់ត្រូវចែងឲ្យមានការរើសអើង ការដកសិទ្ធិចូលរួមសកម្មក្នុងជីវភាពនយោបាយ និងសេរីភាពបញ្ចេញមតិខាងនយោបាយរបស់អង្គការ និងសមាគមមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលមិនស្មើសិទ្ធិរបស់នីតិបុគ្គលឯកជនរកកម្រៃដូចជា ក្រុមហ៊ុន និងសាជីវកម្ម ឬគ្រឹះស្ថានឯកជន មន្ត្រីតុលាការ កងកម្លាំង ប្រដាប់អាវុធឲ្យមានសិទ្ធិធ្វើសកម្មភាពលម្អៀង និងគាំទ្រ ឬប្រឆាំងគណបក្សណាបាន។ គណបក្សនយោបាយ អាចបង្កើតអាជីវកម្មឯកជនដូចមាត្រា២៧ នៃច្បាប់ស្តីពីគណបក្សនយោបាយ ក្រុមហ៊ុននៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយក៏អាចមានសិទ្ធិផ្សព្វផ្សាយលម្អៀងទៅរក និងគាំទ្រគណបក្សនយោបាយណាមួយដែលខ្លួនពេញចិត្ត ចំណែកក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម ក៏មានសិទ្ធិគាំទ្រ និងផ្តល់មូលនិធិទៅគណបក្សនយោបាយបានដែរ ប៉ុន្តែហេតុអ្វីសង្គមស៊ីវិល និងសមាគម ដែលជានីតិបុគ្គលស្របច្បាប់ និងមានបេសកកម្មប្រើប្រាស់ប្រយោជន៍មនុស្សធម៌ តស៊ូមតិ និងយុត្តិធម៌សង្គមដោយមិនរកប្រាក់កម្រៃ ពួកគេត្រូវបានហាមឃាត់ និងដកហូតសិទ្ធិនយោបាយ សិទ្ធិ និងសេរីភាព នៃការបញ្ចេញមតិ ដែលជាសិទ្ធិមូលដ្ឋានដ៏ចម្បងក្នុងសង្គមប្រជាធិបតេយ្យទៅវិញ? ដូចនេះនីតិបុគ្គលដែលមិនយកកម្រៃ ដែលជាអង្គការ សមាគម ឬសហជីពទាំងអស់នោះ គួរត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិនយោបាយ សិទ្ធិ និងសេរីភាពបញ្ចេញមតិស្មើគ្នា ឬច្រើនជាងនីតិបុគ្គលយកកម្រៃតែជាការសមរម្យ។ ច្បាប់មិនអាចកំណត់ សិទ្ធិ និងសេរីភាព ជាធម្មជាតិ ដោយលម្អៀងបែបនេះឡើយ។ ច្បាប់ល្អមួយ ត្រូវតែរក្សាឲ្យបាននូវនិយាម ឬគោលការណ៍ធម្មជាតិ យុត្តិធម៌ ស្មើភាពគ្នា ភាពសមហេតុផល និងការមិនរំលោភបំពាន ។

២. ដើម្បីពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់គណបក្សនយោបាយ (មាត្រា១៥) ឱ្យបានពេញលេញ និងមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងសម័យយោសនាបោះឆ្នោត និងដើម្បីធានាបរិយាកាសអព្យាក្រឹត្យ៖

អនុសាសន៍ស្នើថា៖ បញ្ញត្តិមួយ (មាត្រា ៨៣ថ្មី នៃសេចក្តីព្រាងសេចក្តីស្នើច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ) ត្រូវចែងថា មន្ត្រីកងយុទ្ធពលខេមរភូមិន្ទ នគរបាល និងមន្ត្រីតុលាការ មិនត្រូវធ្វើសកម្មភាពគាំទ្រ និងប្រឆាំងគណបក្ស នយោបាយណាមួយនៅគ្រប់ពេលវេលា។ មន្ត្រីតុលាការ កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ និងកងកម្លាំងនគរបាលជាតិ មិនក្លាយជាសមាជិកសកម្ម ឬជាមន្ត្រី ឬថ្នាក់ដឹកនាំ គណបក្សនយោបាយណាមួយបានឡើយ។ មន្ត្រីដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ អាចចូលរួមស្តាប់ការយោសនាបោះឆ្នោតរបស់គណបក្សនយោបាយណាមួយ ឬបេក្ខជន

ណាម្នាក់បាន ប៉ុន្តែមិនត្រូវពាក់ ឬដាក់ការបង្ហាញសញ្ញារបស់គណបក្សនយោបាយ អាវ ឬ/និងមួកនៃគណបក្សនយោបាយ និង/ឬបេក្ខជននោះ។

មូលហេតុ៖ កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ នគរបាលយុត្តិធម៌មានតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវសំខាន់ៗក្នុងការរក្សាសន្តិសុខនៃដំណើរការបោះឆ្នោត ហើយមន្ត្រីតុលាការក៏នឹងចូលរួមដោយផ្ទាល់ក្នុងការងារដោះស្រាយ និងកាត់សេចក្តីលើបណ្តឹងដែលទាក់ទងការបោះឆ្នោត។ ដូចនេះ ពួកគេត្រូវតែមានលក្ខខណ្ឌនៃការអនុវត្តសិទ្ធិនយោបាយ ដើម្បីរក្សាអព្យាក្រឹតភាព ដោយមិនលម្អៀងនយោបាយ គួរតែប្រហាក់ប្រហែលសមាជិក គ.ជ.ប ដែលត្រូវលាលែងពីសមាជិកគណបក្សនយោបាយណាមួយ ហើយមិនត្រូវធ្វើសកម្មភាពយោសនាបោះឆ្នោត គាំទ្រ ឬប្រឆាំងគណបក្សណាមួយទេ។

៣. ដើម្បីរក្សាសិទ្ធិរបស់អ្នកសង្កេតការណ៍ «ស្ម័គ្រចិត្ត» រក្សាត្រឹមនិយាមនៃបញ្ញត្តិនៅជាធរមាន៖

អនុសាសន៍ស្នើថា៖ លុបចោលបញ្ញត្តិមាត្រា១៦០ នៃសេចក្តីព្រាងសេចក្តីស្នើច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ ដែលរក្សាទុកកម្រិតក្រមសីលធម៌បានហើយ។

មូលហេតុ៖ ការងារសង្កេតការណ៍បោះឆ្នោត គឺជាការងារស្ម័គ្រចិត្ត ដែលត្រូវមានការលើកទឹកចិត្ត ត្រូវមានការចូលរួមពីប្រជាពលរដ្ឋ ពិសេសយុវជន ដោយមិនត្រូវស្ថិតក្រោមសម្ពាធឬការគំរាមកំហែងទៅសកម្មភាពពួកគេទេ។ មាត្រា ១៦០ នៃសេចក្តីស្នើច្បាប់ថ្មីនេះ បើអ្នកសង្កេតការណ៍ផ្តល់ការណែនាំ ឬស្តីបន្ទោសដល់មន្ត្រីបោះឆ្នោត ឬមន្ត្រីរាប់សន្លឹកឆ្នោត ដែលក្លាយជាបទល្មើស ដោយទទួលបានការជាតិពិន័យជាប្រាក់ពី ១លានរៀល (ឬ ២៥០ដុល្លារអាមេរិក) ទៅ ១០លានរៀល (២៥០០ដុល្លារអាមេរិក) ដោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត។ មាត្រានេះគឺជាការគំរាមកំហែងក្នុងការងារស្ម័គ្រចិត្តរបស់អ្នកសង្កេតការណ៍ ហើយបានបង្កើតបទល្មើសមួយដែលមិនសមាមាត្រនឹងកំហុសត្រឹមក្រមសីលធម៌។ កំហុសរបស់អ្នកសង្កេតការណ៍ ត្រូវបានពិន័យត្រឹមតែបញ្ឈប់ពីការងារគឺសមល្មម។

៤. ដើម្បីការពារសិទ្ធិនៃគណបក្សនយោបាយឈរឈ្មោះបោះឆ្នោត៖

អនុសាសន៍ស្នើថា៖ លុបមាត្រា ១៦២ នៃសេចក្តីព្រាងស្នើច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ។

មូលហេតុ៖ មាត្រា ១៦២ ចែងថា «អំពើល្មើសដែលប្រព្រឹត្តដោយគណបក្សនយោបាយ គឺជាអំពើល្មើសដែលប្រព្រឹត្តដោយអង្គការ ឬអ្នកតំណាងរបស់ខ្លួន ដើម្បីជាប្រយោជន៍របស់គណបក្សនយោបាយនោះ។ អង្គការ ឬអ្នកតំណាងរបស់គណបក្សនយោបាយ សំដៅដល់អង្គការ ឬបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិសម្រេចក្នុងនាមគណបក្សនយោបាយ ស្របតាមលក្ខន្តិកៈរបស់គណបក្សនយោបាយនោះ។» មាត្រានេះ បានភ្ជាប់បទល្មើសរបស់បុគ្គល ឬតំណាងរបស់គណបក្សនយោបាយទៅជាបទល្មើសរបស់គណបក្សនយោបាយ។ ការអនុវត្តមាត្រានេះនឹងជួបហានិភ័យខ្លាំងដោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត (គ.ជ.ប) តុលាការ និងក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ដែលមិនឯករាជ្យ និងបង្កទំនាស់អំពីលម្អៀងនយោបាយ។ ព្រោះថា គណបក្សកាន់អំណាចបានបញ្ចូលមន្ត្រី ឬសមាជិកនៃតុលាការ និងក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញទៅជាមន្ត្រី ឬថ្នាក់ដឹកនាំរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ហើយសមាជិក គ.ជ.ប ត្រូវបានជ្រើសរើសដោយគណបក្សកាន់អំណាច និងគណបក្សប្រឆាំង (គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ)។ ការអនុវត្តមាត្រានេះមិនត្រឹមត្រូវនាំមកការរំលោភបំពានបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ រហូតដល់ដកសិទ្ធិគណបក្សនយោបាយឈរឈ្មោះបោះឆ្នោតក្នុងការប្រកួតប្រជែង ហើយក៏អាចបាត់បង់លទ្ធផលសន្លឹកឆ្នោតរបស់គណបក្សនោះ។ មាត្រា១៦២នេះ ត្រូវបានយកទៅភ្ជាប់បទ

ស្នើសុំមួយចំនួន ក្នុងមាត្រា ១៤២, ១៤៣, ១៥២, ១៥៣, ១៥៥, ១៥៦ នៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ថ្មី នោះវាងាយណាស់នឹងលុបបេក្ខភាពឈរឈ្មោះរបស់គណបក្សនយោបាយណាមួយនោះ។ ឧទាហរណ៍ មាត្រា ១៥២ បទស្នើសុំ «ប្រមាថជាសាធារណៈចំពោះគណបក្សនយោបាយណាមួយ» ត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយតំណាងគណបក្សប្រជាជន ដែលមានសិទ្ធិសម្រេចរបស់គណបក្សនោះ នាំមកបាត់បង់សិទ្ធិ និងលទ្ធផលសន្លឹកឆ្នោតនៃគណបក្សឈរឈ្មោះបោះឆ្នោត។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម៖

ឈ្មោះ	អង្គការ	លេខទូរស័ព្ទ
• លោក ធន សារាយ	ADHOC	០១៦ ៤៤០ ០៤៤
• លោកស្រី រស់ សុភាព	GADC	០១២ ៦២៧ ៨៥៧
• លោក គល់ បញ្ញា	COMFREL	០១២ ៩៤២ ០១៧
• លោក ហង្ស ពុទ្ធា	NICFEC	០១២ ៩៥៩ ៦៦៦
• លោក យង់ គឹមអេង	PDP-Center	០១៦៨២៨ ២១១
• លោក រុង រតនា	YCC	០១២ ៩៧៤ ១២៦
• លោក ហ៊ឹម យន់	CISA	០១២ ៩៤៧ ០២២
• លោក យ៉េង វិរៈ	CLEC	០១២ ៨០១ ២៣៥
• លោក ជាង សុខា	YRDP	០១២ ៣៦០ ៤៦៤